सञ्जीकृत्याध्वर्युः शालां प्रविश्याज्यं संस्कृत्य चतमाज्यं परिस्तरणसमिदाधानपूर्वकं शार्ङ्गेऽग्नौ जुहोति ।

स गार्हपत्योऽतः ॥३०॥ अतः परं स शालाद्वार्यो गार्हपत्यो भवति गार्हपत्यकार्यमत्र कर्तव्यमित्यर्थः · एतच्च ज्योतिष्टोमप्रकरणे पठितत्वाज्ज्योतिष्टोमार्थम् · प्रसङ्गादग्नीषोमीयेऽपि गार्हपत्यकार्यमगार्हपत्ये क्रियते तस्यापि ज्योतिष्टोमपरतत्त्वात् अतः स्वतन्त्रेषु निरूढादिष्वेतन्न भवति · अत एवाग्नीषोमीयोपभोगेऽपि निरूढादिषु वेदिरपि सोमवन्न भवति ।

अपरं दक्षिणे वर्त्मनि दक्षिणस्यानसो हिरण्यं निधायाभिजुहोतीदं विष्णुरिति (५.१६) ॥३१॥ पुनराज्यं शालाद्वार्यऽएव संस्कृत्यापरं चतुर्गृहीतं गृहीत्वा दक्षिणस्य हविर्धानस्य दक्षिणचक्रमार्गे हिरण्याभिजुहुयात् अत्रापि हिरण्यस्य परिस्तरणं कृत्वा तस्योपरि चतुर्गृहीतं जुहुयात् ।

दक्षिणया द्वारानीता पत्नी पाणिभ्याꣳ शेषं प्रतिगृह्याक्षधुरावनक्ति परागेवश्रुताविति (५.१७) ॥३२॥ शालायाः दक्षिणेन द्वारेणानीता सती पत्नी चतुर्गृहीतस्य हुतशेषं प्रगृह्य अक्षस्य धुरौ धुरिकाशल्ये परागनभ्यावृत्तमनक्ति हस्तस्येनाङ्येनोत्तानेनैव हस्तेन · निष्क्रामयन्तीति (३.५.३.१३) श्रुतत्वात् आनीतेत्युक्तम् अतश्च बाह्यौ गृहीत्वा शालाया दक्षिणद्वारेण पत्नी निष्काशनीया पत्नि निष्क्रमस्वेत्यध्येषणया वा उभयथापि णिजर्थोपपत्तेः । आपस्तम्बः द्विर्दक्षिणामक्षधुरां दक्षिणेन हस्तेनोत्तानेन प्राचीनं न च हस्तमावर्तयतीति अक्षधुरामक्षशल्यम् प्राचीनं प्राग[प]वर्गमनक्ति न च निवर्तयति हस्तमिति धूर्तस्वामिनः । इदानीमिदं विचार्यते · किं युगपदुभावक्षधुरौ अनक्ति उत भेदेनेति ·

युगपत्तद्वचनत्वात् ॥३३॥ भेदे मत्वावृत्तिः सांनिपातित्वात् ॥३४॥ [अनडुह्योजनप्रकरणे (७.१.१३) व्याख्यातौ सदृशत्वात्][1] ।

स्रुक्स्थाल्यौ प्रतिगृह्य प्रतिप्रस्थातोत्तरस्येरावतीऽइति (५.१६) पूर्ववत् ॥३५॥ प्रगता अध्वर्युणा समर्पिते स्रुग्ध्य उत्तरस्य हविर्धानस्य दक्षिणे चक्रवर्त्मनि हिरण्यं निधाय परिस्तीर्य तस्मिंश्चतुर्गृहीतं जुहोति इति पूर्ववदित्यस्यार्थः ।

---

१) Thus Ss., whereas AB repeat the explanation given before in nearly the same words.